

AMICUS CURIAE

KOHTU SÕBER

2 / 2007

KOHTUASJADE KOORMUSPUNKTID

Timo Ligi, Justiitsministeeriumi lepinguline konsultant

2006.a septembrikuisel kohtute haldamise nõukoja istungil oli päevakorras muuhulgas ka iga-aastane põhjalikum kohtustatistika arutelu.

Kuulanud ära Justiitsministeeriumi poolt koostatud ülevaate kohtute, kohtumajade ja osaliselt ka kohtunike tööd kajastavate statistiliste näitajate kohta, jõudsid nõukoja liikmed järeldusele, et koormuste hindamiseks on vaja statistikat oluliselt täpsustada ja täiendada.

Tegemist polnud mingil juhul uue ja ootamatu järeldusega - vajadust täpsema statistika järele on kohtute haldamise nõukoda ja ka mitmed kohtunikud korduvalt rõhutanud.

Peamiselt kerkib see teema üles siis, kui on arutluse all kohtunike või kohtuasjade ümberjagamine kohtute ja kohtumajade vahel – tihti on

peamiseks muudatuste läbi viimise vastuargumendiks kriitika kasutatava kohtustatistika madala detailsusastme suhtes, mistõttu pole statistika täpne ega muudatuste põhjendusena kasutamiskõlblik.

Senine kohtustatistika ei ole võimaldanud eristada kohtuasju lähtuvalt nende lahendamiseks kuluvast ajast, mistõttu on suhtunud nii tsiviil-, kriminaal-, väärteokui ka haldusasjadesse kui võrdsetesse ja pole ka arvestatud liigisiseseid ajamahu-kuse erinevusi, mis tulenevad sellest, kas kriminaalasi lahendatakse nt üld- või kokkuleppemenetluses või kas tegemist on pankroti väljakuulutamisega lõppeva tsiviilasjaga või AS EMT hagiavaldusega, mis lahendatakse tagaseljaotsusega.

See puudus on omakorda mõnes kohtus toonud kaasa probleeme kohtunike kitsa-

mas spetsialiseerumises kokkuleppimisel – kuna pole olnud võimalik kokku leppida selles, kui palju rohkem aega kulub ühe pankrotiasja lahendamiseks võrreldes näiteks perekonnaasjaga, siis pole kohtunikud soovinud ka ajamahu-kamatele asjadele spetsialiseeruda, sest see oleks tähendanud töökoormuse kasvu. Selle asemel, et iga kohus ise hakkaks kohtuasjade ajamahukust hindama, on mõistlik seda teha korraga kõigi kohtute ja kohtunike jaoks ning selle ülesande kohtute haldamise nõukoda ministeeriumile andiski.

Korra – 1998. aastal – olid kohtunikud ministeeriumiga koostöös asjade omavahelisi raskusastmeid analüüsinud ja koostanud ka nn koormuspunktide tabeli, mida oli võimalik mõne aasta jooksul ka kasutada. Täna naseks on aga nii tsiviil-

SELLES NUMBRIS:

KOHTUASJADE KOORMUSPUNKTID	1
KOHTU- INFOSÜSTEEMI STATISTIKA- KESKKOND	2
RINGKONNA- KOHTUTE ÜHENDAMISEST	4
KOHTUTE VANEM- AMETNIKEST	6
HOSPITATSIOON SAKSAMAAL	7
KOOLITUS SAKSAMAAL— NAUDITAV NII SISULT KUI VORMILT	9
ARHIVAARIDE INFOPÄEV	11

Timo Ligi

kohtu- kui kriminaalmenetluses võetud vastu uued menetlusseadustikud, halduskohtumenetluse seadustikku on samuti muudetud, mistõttu pole vanadele analüüsidele enam lõpptulemuste osas võimalik tugineda. Küll aga on võimalik lähtuda teatud osas samadest meetodilistest alustest.

Ajalugu meeles pidades ja muudatusi arvestades oleme gi asunud uusi kohtuasjade koormuspunkte välja tööta- ma. Sellel eesmärgil sai moodustatud kuus kohtunike töögruppi – iga menetlusliigi kohta kaks, vastavalt esimese ja teise astme kohta.

Kokku kuulub töögruppidesse 36 kohtunikku – 10 teisest astmest ja 26 esimesest astmest. Töögruppide suurust

valides tuli silmas pidada nii piisavalt suure hulga kohtunike kaasatust kui ka töögrupi töövõimelisust.

Töögruppide töö avalöögiks koostas ministeerium esialgse ülevaatliku tabeli erinevate menetlusliikide ja kohtuastmete lõikes kohtuasjade täpsemaks hindamiseks, võttes suures osas aluseks kohtute infosüsteemide praegust asjade liigitust ja infosüsteemi abil kogutava info detailsust.

Nii näiteks jagati tsiviilasjade siseselt asjad KISi kategooriatest lähtudes alamliikideks, kriminaalasjade võeti samas aluseks asja lahendamisel kasutatav menetlusliik (nt kas üld- või kokkuleppemenetlus) ning eristades vaid majandusala- seid kuritegusid kui selgelt ajamahukamaid, asuti asju eristama lähtudes kohtu- aluste ja episoodide arvust.

Lisaks asjade alamliigitusele võetakse arvesse ka asja lahendamise käiku, näiteks konkreetset lahendi liiki (määrus, otsus, tagaseljaot- sus või resolutiivosaga ot- sus) ja muuhulgas ka seda, kas asjas esitati esialgse õiguskaitse või hagi tagami- se taotlus.

Töögruppide liikmete ees- märgiks on koostatud tabe- lite täitmine, kaasates või- malikult paljusid oma kohtu või kohtumaja kohtunikke.

Tabeleid täites tuleks lähtu- da teatud liiki asja lahenda- miseks keskmiselt kuluvast ajast, mitte hinnata iga me- netluses olevat asja eraldi. Samast meetodikast lähtuti ka 1998. aastal koormus- punkte koostades.

Mai eelviimasel nädalal kogunesid töögrupid esi- mest korda ja täpsustasid päris olulisel määral esialg- setes tabelites sisalduvaid alamliigituste aluseid.

Järgmine istung sai kõigi töögruppidega kokku lepi- tud septembri algusesse. Selleks hetkeks esitavad töögrupi liikmed ka oma esialgsed nägemused erine- vat liiki kohtuasjade lahen- damiseks kuluva aja kohta.

See tähendab, et peamine töö koostatud tabelite täit- misega toimub suvekuudel. Ühest küljest on tegemist puhkusteperioodiga, mil kõigi oma kohtu kohtunike- ga arutamine pole ühel aja- hetkel kahjuks võimalik, kuid samas võiks suvekuu- del kohtunike töötempo olla ka veidi rahulikum ning seetõttu on lihtsam leida aega tabelite täitmiseks.

Igatahes on loodetavasti sügiseks teada esialgsed tulemused kohtuasjade aja- mahukuse kohta ning sõltu- valt sellest, kui palju on pärast seda vajalik teha

täpsustavaid uuringuid ja analüüse näiteks tsiviil- ja kriminaalasjade omavaheli- se ajakuluerinevuste hinda- miseks, saame kas juba 2007.a I poolaasta või siis 2007. aasta koondstatistikat koostada täpsematest alus- test lähtudes.

Palju on räägitud ka nn kohtuniku optimaalsest koormusest ehk kui palju võiks üks kohtunik üldse ühes kuus või aastas kohtu- asju lahendada, eeldades et ta ei tee ületunde ja käib aastas kuni 10 päeva kooli- tusel ning puhkab seaduses ettenähtud ulatuses.

Ei saa garanteerida, et käi- masoleva projekti lõpptule- musena saame öelda, mis on ühe kohtuniku optimaalne koormus. Tabelite täitmine lähtub kohtunike kogemus- likust teadmisest ja eks iga kohtuniku töömeetodid ning jõudlus võib olla erinev. See- tõttu ei pruugi kogutud aja- hinnangute täpsusaste olla piisav kohtuniku optimaalse koormuse väljaselgitami- seks.

Küll aga saab eeldada, et sõltumata kohtuniku töö- meetoditest, hinnatakse ühe kohtuasja ajamahukust tei- ste kohtuasjade võrreldes suhtarvuna sarnaselt ning seetõttu saame teada kohtu- asjade lahendamiseks kulu- va aja erinevused kohtuasja- de liikide lõikes suhteliselt täpselt. See ongi läbiviidava projekti peaeesmärgiks.

KOHTUINFOSÜSTEEMI STATISTIKAKESKKONNA ARENDUS

Külli Luha, kohtuhaldustalituse referent

Eelmise aasta suvel kuulu- tas Registrate ja Infosüste- emide Keskus (RIK) välja riigihanke kohtuinfosüste- mi (KIS) statistikakeskkon- na arendamiseks.

22. augustil 2006. a allkir- jastas RIK-i direktor Marko Lehes käskkirja, millega

tunnistati pakkumisele vas- tavaks Mebius IT OÜ paku- mine.

Nimetatud ajast sai Mebius IT-st mitmeks aastaks meie arenduspartner, sest lisaks statistikaaruannete arenda- misele ja realiseerimisele on nende ülesandeks ka aru-

andluskeskkonna hooldus- tööd ning ka edaspidised täiendavad arendused.

Mis on KIS-statistika?

KIS statistika on ärianalüü- si tarkvara keskkonnas Business Objects (BO) loo- dud eelgenereeritud aruan- nete kogum.

Siinkohal ei peatu ma lähe- malt teemal miks just BO KIS statistika koduks valiti, vaid piirdugem lihtsalt tead- misega, et ärianalüüsi tark- vara BO on parim lahendus nii suurte andmemahutude ja küllaltki keeruliste aruan- nete jaoks nagu seda on KIS, mis pidevalt areneb nii funktsionaalsuselt kui ka

andmemahult. Näiteks kasutavad oma juhtimis- ja äriinfo käsitlemisel BO funktsionaalsust ka EMT, Elisa, Tallinna Kaubamaja ja Selver, suurimad pangad jne.

Meenutades KIS BO saamislugu, siis see on olnud huvitav ja pingeline periood.

Arenduse esimeses etapis koostati kohtute, Justiitsministeeriumi ja avalikkuse vajadusi arvestades aruandevormide näidised, mis olid arutusel eelmise aasta kevadel kohtute haldamise nõukojas.

Aruandevormide koostamisel on oluliseks peetud võrreldavust infosüsteemisele perioodiga. Tabelite statistiliste näitajate selgitamiseks koostati terminoloogilised seletuskirjad, mis kirjeldati KIS terminites ning need omakorda tõlgiti andmebaasi struktuuri keelde.

Esimese etapi lõpuks 2006.aasta novembris valmisid esimesed KIS BO tabelid ja algas testperiood.

Testperioodi käigus võrreldi KIS BO aruandesse *jooksutatud* arvnäitajaid RIK-s koostatud päringutega ja iga kohtumaja KIS algandmetega. Tulemused olid kohtuti väga erinevad, kuid aruanded töötasid.

Kõige ühtlasemad ja õigemad KIS BO tulemused on olnud algusest peale Viru Maakohus, mistõttu on selle kohtu kantseleijuhataja Maire Sarv kandud periooditi topelt koormust BO-d testides. Suur tänu talle selle eest!

Kokkuvõttes saab testperioodi hinnata produktiivseks. Vead, mis tekkisid kõrvaldati ja aruandeid täiendati ning praeguseks on testperiood lõppenud ja astuma peaks juba ammugi rakendusperioodi.

Kuid juba pikemat aega on probleemiks KOLA-st üle-

toodud menetluste *käitumise* KIS-s. Vaatamata õigesti kirjeldatud tingimustele ei allu KOLA menetlused etteantud tingimustele, mistõttu tuleb need ükshaaval KIS-halduritel parandada.

Kuni kestavad parandused, ei ole võimalik ka KIS BO juurdepääse kohtutele tekitada.

Siinkohal tahan rõhutada, et eelnimetatud vigade leidmine oleks võimalikult edukas, siis on oluline, et kasutajate täitmisvead oleksid võimalikult minimaalsed. Kasutajavigade väljaselgitamiseks viis kohtuhaldustalitus läbi KIS täitmisauditi, mille tulemused on artikli ilmumise ajal analüüsimisel.

Teine tõsine probleem, mis BO-d on jälitanud algusest peale on jõudlusprobleem.

Arenduse alguses seadsime endale eesmärgiks, et aruanded valmiks kuni kolme minuti jooksul, kuid nii suurte andmemahtude juures, kus tabelisse tuleb andmeid *korjata* üle terve infosüsteemi, ei ole võimalik soovitud ajalimiiti mahtuda.

Ka praegu varitseb teoreetiline oht, et kui mitmes kohtumajas ühel ja samal ajal sarnaseid aruandeid *jooksutatakse*, siis soovitud aruanne ei valmigi.

Kasutajate jaoks, kes BO-ga pidevalt tööle ei hakka võib BO esmapilgul tunduda mõnevõrra keeruline, kuid heaks abiliseks peaks sel puhul olema KIS BO kasutajajuhend. Et tekiks väike ettekujutus, mis KIS BO kasutajat ees ootab, selleks lühike tutvustus:

Kõik statistilised aruanded on jagatud menetlusliikide järgi (kriminaalasjad, tsiviilasjade, väärteloasjade ja haldusasjade statistilised tabelid).

Iga menetlusliigi kohta kohtutav info on jagatud nelja

erinevasse tabelisse, millest esimesed kaks kajastavad kohtute ja kohtunike põhilisi töökoormuslikke näitajaid, järgnevad kaks tabelit kajastavad kohtuasjade menetlemist ja lahendamise tulemusi.

Kõik tabelid omakorda on jagatud versioonidesse 1 ja 2, millest versioon 1 kajastab töökoormust, lahendamise aega ja kohtumenetluse tulemusi kohtumajade ja kohtunike järgi (arvestamata asjade jagunemist liikidesse, st kajastatakse ainult koguarv).

Versioon 2 on detailsem, st liigiline ülevaade maa- või halduskohtute, kohtumajade ja/või kohtunike tööst. Aruannete liigilise jaotuse aluseks on olnud KIS kohtuasjade jagunemise kateegoriad. Samuti arvestab ja toetab KIS BO statistika käesoleva aasta lõpuks taaskord valmisvat kohtuasjade töökoormuspunktide süsteemi.

Kasutades ära BO funktsionaalsust on kõikides aruandevormides võimalik koostada nii koondaruandeid (üldandmed kogu vabariigi kohta), kui ka kohtute aruanded (andmed maa- ja halduskohtute ja kohtumajade kohta ja kohtunike kohta).

Valides soovitud ajavahemiku ning andes BO-le korralduse tabel vajalike arvudega täita, ilmub mõne aja möödudes ekraanile pdf-kujul aruanne, mida on vastavalt soovile võimalik kas välja trükkida, salvestada oma arvutisse või BO keskkonda.

Mõne reaga ka KIS BO edasistest arengutest. Nagu öeldud on lähiaja eesmärgiks BO rakendamine ja tagasiside kogumine.

Edasiste arendustena on kavas eelnevast tegemata jäänud kriminaalasjade liigiline jaotus ning teiste menetlusliikide liigiline täpsustamine.

Selle aasta plaanidesse peab mahtuma ka võimalike muudatuste/täienduste tegemine nende ettepanekute põhjal, mis teilt, lugupeetud kasutajad, saabuda võivad.

Planeeritud on veel pankrotistatistika eraldamine ja maksekäsuasjadele täpsema ja sobivama aruandevormide leidmine ja kirjeldamine. Järgmise aasta algusesse jääb ringkonnakohtute statistika, mis võimaldab täpselt ja paremini analüüsida ka ringkonnakohtute töökoormust ja menetlusaegu.

Kahjuks on vahepealsed kohtulahendite registri (KOLA) aastad mõjunud laastavalt just statistikale nii selle detailsuse ja täpsuse kui ka kokkuvõtete ja ülevaadete perioodilisuse osas.

Kõik see, mida võimaldas statistika paberikandjal on tulnud nüüd taastada ja edasi arendada. KIS BO esimene versioon on tõsine samm selles suunas.

Lõpetuseks soovin, et need, kellele kohus tellis BO juurdepääsuõigused, seda tore dust ka varsti kasutama saavad hakata.

Esimese poolaasta kokkuvõtete tegemise aeg läheneb kiiresti, kuid loodan, et liisaks ministeeriumis valmi vale statistikale saab iga kohus kasutada ka BO võimalusi.

Küllli Luha

RINGKONNAKOHTUTE ÜHENDAMISEST

Timo Ligi, Justiitsministeeriumi lepinguline konsultant

25. mail kiitis kohtute haldamise nõukoda heaks kava ühendada Viru Ringkonnakohus Tartu Ringkonnakohtuga.

Eestis tegutseb kolm ringkonnakohtu – Tallinna Ringkonnakohus 46 kohtunikuga, Tartu Ringkonnakohus 10 kohtunikuga ja Viru Ringkonnakohus 8 kohtunikuga.

Tallinnas ja Tartus on moodustatud eraldi kolm kolleegiumi tsiviil-, haldus- ning kriminaal- ja väärteoasjade arutamiseks, Viru Ringkonnakohtus haldusasju ei lahendata ja seetõttu on seal vaid kaks kolleegiumi.

Lisaks koosseisu suurusele on aastate lõikes olnud erine-

vad ka ringkonnakohtute koormused, mille ühtlustamiseks on Tartu ja Viru ehk kahe väiksema ringkonnakohtu kohtunike arvu vähendatud ja Tallinna Ringkonnakohtu kohtunike arvu suurendatud.

Arvestades seda, et ringkonnakohtutes lahendatakse kohtuasju enamasti kolmeliikmelises koosseisus, on selge, et kahe väiksema ringkonnakohtu suurus on teises astmes õigusemõistmise sujuvaks tagamiseks väga piiripealne ja selle täiendav vähendamine koormuste ühtlustamise eesmärgil pole võimalik, koostasime analüüsi praegusest olukorrast parema ülevaate saamiseks, et oleks võimalik otsustada, kuidas lahendada koormuste erinevuse probleem. Analüüsi põhjal selgus, et:

1. ringkonnakohtutesse saabuvate asjade arv on viimase kolme aasta jooksul vähenenud 9,2% ehk ca 500 asja võrra ning ca 1000 asja võrra alates 2001. aastast. Kohtunike koondarv II astmes on samal ajal püsinud samana (46). Ringkonnakohtutesse saabuvate asjade arvu tõusu ei ole ette näha, kuna nii rakenduv kinnipeetavate kaebuste kohustuslik vaidemenetlus kui ka maksekäsuasjade osakaalu suurenemine tsiviil-asjade osas peaks II astme kohtusse saabuvate asjade arvu isegi pigem vähendama;

2. ringkonnakohtute töökoormus erineb oluliselt. Saabuvate asjade arv kohtuniku kohta on Tallinna Ringkonnakohtus 58% ja Tartu Ringkonnakohtus 29% suurem kui Viru Ring-

konnakohtus. Vaatamata Tallinna Ringkonnakohtu mõnevõrra suuremale koormusele ei ole lahendamata asjade arv nimetatud kohtus viimastel aastatel suurenenud, haldusasjades on see aastatel 2004-2006 koguni vähenenud 44% võrra;

3. vaatamata väikesele koormusele on Viru Ringkonnakohtus probleemiks tsiviil-asjade suhteliselt suur lahendamata asjade arv, mille põhjustajaks on olnud ühe kohtuniku lapsehoolduspuhkus, ühe kohtuniku pikaajaline täiendõpe ja raskused ümberspetsialiseerumisel seoses kohtuniku kohtade vahendamisega. Nimetatud asjaolud saavad põhjustada sedavõrd suure lahendamata asjade arvu kasvu ainult väikese koosseisuga ringkonnakohtus (Viru RK-s on neljaliikmeline tsiviilkolleegium), suurema koosseisuga kohtus ei tooks ühe kohtuniku puudumine kaasa samaväärseid tagajärgi, kuna tööd on võimalik paindlikumalt ümber korraldada ja sellega ei kaasne menetlusaegade olulist pikenedamist menetlusosaliste jaoks;

4. tulenevalt koormuste erinevusest maksab täna riigile ühe asja lahendamine Viru Ringkonnakohtus 53% rohkem kui Tallinna Ringkonnakohtus. Samas on sõltumata saabuvate asjade arvus vajalik säilitada ringkonnakohtus teatud kohtunike arv (minimaalselt kaheksa kohtunikku, kui lahendatakse tsiviil-, kriminaal- ja väärteoasju), mis võimaldaks mõista kollegiaalselt õigust ka kohtunike haigestumisel või pikematel puhkuseperioodivälistel puhkustel ning teha seda erinevatele kohtuasja liiki-

dele spetsialiseerudes.

Toodud probleemide lahendamiseks sai töötatud välja kava Viru Ringkonnakohtu ühendamiseks Tartu Ringkonnakohtuga. Praeguste arvutuste kohaselt peaks olema võimalik lahendada seni nii Tartu kui Viru ringkonnakohtutesse saabunud kohtuasjad tulevikus ära Tartus 15 kohtunikuga ringkonnakohtus.

Sellise ringkonnakohtu koormus oleks ca 5% suurem kui senise Tartu Ringkonnakohtu koormus, kuid ca 15% väiksem kui Tallinna Ringkonnakohtu koormus ehk teisisõnu, kohtute ühendamine toob kaasa koormuste ühtlustumise ning ei too kaasa kohtunike ülekoormatust. 15-liikmelises kohtus on oluliselt paremad võimalused spetsialiseerunud kolleegiumide moodustamiseks ning nende koormuste ühtlustamiseks.

Ringkonnakohtute ühendamisel ühtlustub ringkonnakohtute praktika. Samuti ei too ajutine kohtunikukohtade vakantsus kaasa selliseid probleeme nagu kaheksa või kümne kohtunikukohaga kohtus.

Kuna kohtute koormus on ühtlasem ja kõigi eelduste kohaselt on võimalik lahendada kõik ringkonnakohtutesse saabuvad asjad ära kolme vähema kohtunikukohaga, siis on kohtusüsteemi siseselt võimalik säästa vähemalt 2,8 miljonit krooni, mille abil on võimalik luua täiendavaid konsultandi ametikohti või tõsta olemasolevate kohtuametnike palku.

Mõlema tegevuse tulemusel

on võimalik vähendada kohtunike koormust ning värvata kohtusüsteemi kvalifitseerimat tööjõudu. Seeläbi on võimalik pakkuda kodanikele sama raha eest kvaliteetsemat ja kiiremat õigusemõistmise teenust.

Teatud kulude kasvu võib kaasa tuua prokuratuuri lisanduv reisimiskohustus Tartu suunal, kuid suure osa istungite läbiviimisel on võimalik kasutada videokonferentsisüsteeme, mis on juba kasutusel maakohutute ja vanglate vahelises suhtluses ning mille tulemusel väheneb vajadus prokuröri isiklikuks kohaloluks Tartu kohtumajas.

Muudatuste tulemusel õigusemõistmist teises astmes Jõhvis enam ei toimuks ja seetõttu vajab lahendamist ka seniste Viru RKK kohtunike ja ametnike tulevikku puudutav küsimus. Oleme kohtunikele pakkunud kolme alternatiivi - tööle asumist Tartu Ringkonnakohtus või Viru Maakohtus või võimalust teatud tingimustel varasemaks pensionile minekuks.

Varasema pensionile jäämise võimaluse saaks näiteks lisada kohtute seaduse kohtunike sotsiaaltagatiste paketti juhiks, kui kohus, kohtumaja või kohtuniku koht ära kaotatakse ja selle

eelduseks oleks teatud kohtunikustaaži olemasolu ja/või vanus.

Viru Maakohtusse tööle asumine on alternatiiviks juhul, kui senised Viru Ringkonnakohtu kohtunikud ei soovi asuda tööle Tartu Ringkonnakohtusse. Viru Maakohtus on mõned lähiaastail pensionile siirduvad kohtunikud ning samuti on seal kohtunikke, kes on avaldanud soovi töötada mõnes teises maakohutus, tulenevalt seni kujunenud elukorraldusest.

Viru Ringkonnakohtu kohtunikele sama paikkonna esimese astme kohtu kohtusse üleviimine võimaldaks rahuldada nimetatud kohtunike taotlused ilma kartuseta, et kohtunikud ei jääks tühjaks. Ka ei eeldaks see senistelt Viru Ringkonnakohtu kohtunikelt elukohamuudatust ja tulenevalt kohtute seadusest säiliks neil aasta jooksul pärast madalama astme kohtusse üleviimist senine palk.

Juhul, kui Viru Maakohtusse üleviimist soovivate ringkonnakohtunike arv on suurem kui seal võimalike vakantsete kohtade arv, siis ei saa see takistuseks üleviimisele, kuna ajutiselt on võimalik ka Viru Maakohutute kohtunike arvu hoida praegusest suuremana, mis omakorda aitab kiiremas tempos vähendada

selle kohtu lahendamata asjade arvu.

Viru Ringkonnakohtu kohtunikele on võimalik pakkuda tööd teistel ametikohtadel kohtusüsteemis (st eelkõige Viru Maakohtus), kuna juhul, kui suureneb ajutiselt sealne kohtunike arv, siis suureneb ka vajadus kohtunike järele ning arvestades senist kohtute tööjõuvalavust on võimalik leida rakendust senistele Viru RKK ametnikele Viru Maakohtus ka loomulikult teel vabanevaid ametikohti täites.

Tutvustasime muudatuse ideed kirjalikult kõigile kohtuesimeestele, kohtute haldamise nõukoja liikmetele, kohtunike ühingule, advokatuurile ja prokuratuurile.

Täiendavad kokusaamised toimusid asjaomaste kohtute esindajatega, Kohtunike Ühingu, õiguskantsleri, Riigikohtu kohtunike ja maavalitsuste ning kohaliku omavalitsuse esindajatega.

Ideed arutati 25. mai kohtute haldamise nõukoja istungil, kus kümnest kohalviibinud hääleõiguslikust liikmest hääletas seitse liiget selle poolt ja kolm vastu. Arutelu nõukojas oli pikk ja põhjalik, ka liikmed, kes hääletasid kahe ringkonnakohtu ühendamise poolt, tõstatasid vajaduse täiendavalt analüüsida sotsiaalsete tagatiste osa muudatuste läbiviimisel, et

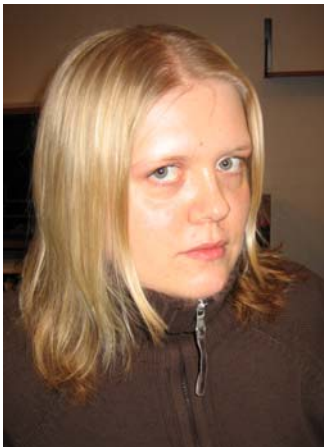
see ei oleks ebaproportsionaalne kohtunike eluaegse ameti garantiid arvestades ega looks ka samas raskelt põhjendatavaid hüvesid kohtunikele võrreldes teiste avalike teenistujatega. Tajuti muudatuse raskust Viru Ringkonnakohtu kohtunike jaoks emotsionaalsest aspektist vaadatuna, ent samas olid objektiivsed asjaolud muudatuse läbiviimise poolt piisavalt kaalukad otsuse langetamiseks.

Kohtute haldamise nõukoja otsust saab pidada vaid üheks etapiks konkreetse seaduseelnõu ettevalmistamisel ja menetlemisel. Enne veel kui muudatusi sisaldav eelnõu saadetakse kooskõlastusringile ministeeriumide vahel, on vajalik täpsustada mõned töökorralduslikud aspektid muudatuse läbiviimisel (näiteks kohtuasjade jagamise ja lahendamise korraldamine muudatuse läbiviimisele vahetult eelnevatel kuudel) ja nende seadusandliku lahendamise vajadus.

Kooskõlastusringile järgneb arutelu valitsuses ja sealse positiivse otsuse korral menetlus parlamendis. Juhul kui kõik läheb plaanipäraselt, peaks olema võimalik võtta muudatusi sisaldavad kohtute seaduse sätted vastu hiljemalt 2008. a alguses ning ühendada Viru Ringkonnakohtu Tartu Ringkonnakohtuga 1. jaanuaril 2009.

KOHTUTE VANEMAMETNIKEST

Jaana Sakh

Jaana Sakh, kohtuhaldustalituse koolitusspetsialist

2006. aasta novembri- ja detsembrikuus valiti I ja II astme kohtutes vanemametnikud.

Hetkel on erinevates kohtutes tööl 46 vanemametnikku, kelle seas on 13 konsultanti, 25 istungisekretäri ja 8 referenti.

Vanemametnike ülesanneteks on uute töötajate väljaõpe, puuduva töötaja asendamise korraldamine ja

teiste ametnike tööalane nõustamine.

Lisaks eeltoodule on vanemametnikud kontaktisikuteks Justiitsministeeriumile ja teistele kohtuametnikele, kui tekib küsimusi konkreetse kohtu või kohtumaja tööpraktika osas.

Vanemametnikele on korraldatud 2007. aasta esimeses pooles erinevaid koolitusi (nt

koolitaja koolitus, psühholoogia kursus), mis aitavad neil paremini oma funktsioone täita.

Samuti on plaanis kaasata vanemametnikke erinevatesse aruteludesse, mis on seotud kohtusüsteemi personalipoliitika, sh kohtuametnike koolitamine, kujundamisega.

Kuna vanemametnikud on kohtutes ametis olnud tänaseks ligi 5 kuud ja on saanud juba mõningaid praktilisi kogemusi selle töö tegemisel, küsisime paar küsimust vanemametnike teemal Harju Maakohtu vanemkonsultandi Piret Teesi käest.

Piret Tees

Miks sa kandideerisid vanemametnikuks?

Vanemametnikuks kandideerisin, kuna leidsin, et see ametikoht oleks uus ja huvitav väljakutse.

Samuti oli soov liikuda edasi ametiredelil.

Mis on vanemametniku roll kohtu igapäevatöös?

Igapäevatöös on eelkõige vanemametniku rolliks konsultantide töö koordineerimine – ehk siis puhkusel olevatele konsultantidele asenduste leidmine, saadud informatsiooni edastamine jm jooksvate administratiivsete probleemide lahendamine – eelkõige selliste, mis muudaksid kogu kohtutöö kergemaks.

Millised on need probleemid, millega oled vanemametnikuna kokku puutunud?

Selliseid suuri probleeme polegi nagu esinenud.

Pigem on pisiprobleemid, milledeks ongi kõiksugu

takistused ning teemad, millega tuleb tegeleda igapäevaselt (näiteks asenduste otsimised jm korralduslikud küsimused).

Siiani oleme suutnud kõikidele tekkinud probleemidele lahendused leida.

Milline on kolleegide suhtumine vanemametnikesse?

Kolleegide suhtumises ei ole muutuseid märganud. Leian, et suhtumine on väga hea.

Millist tuge ja kellelt vanemametnikud oma ülesannete täitmisel vajaksid?

Oma ülesannete täitmisel oleks vaja kõikide ametnike ja juhtkonna tuge, vastutulelikkust, arusaamist ning KOOSTÖÖD.

HOSPITATSIOONISEMINAR SAKSAMAAAL

Maimu Laumets, Harju Maakohtu kohtunik

Osalesin 29.10.18.11.2006.a Saksamaal hospitatsiooniprogrammis, mille korraldajaks oli Deutsche Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit (lühendatult IRZ-Stiftung, tõlkes Rahvusvahelise Õigusliku Koostöö Saksa Sihtasutus).

Nimetatud hospitatsiooniprogramm oli mõeldud tsiviil- ja äri- ning kaubandus-õigusele spetsialiseerunud kohtunikele. Samalaadseid programme korraldab sihtasutus aga ka kriminaalkohtunikele, prokuröridele ja notaritele ning Eesti kohtunikud, prokurörid ja notarid on programmides osalenud juba mitmeid aastaid. Meil kohapeal vahendab nimetatud programme Justiitsministeerium.

Käesoleval aastal oli Saksamaale Bonni kogunenud 15 kohtunikku nn endistest sotsialismi-riikidest: lisaks Eestile, mida esindasin mina üksi, olid esindatud Ungari, Poola, Rumeenia, Bulgaaria, Sloveenia, Slovakkia, Tšehhi ja Horvaatia. Enamikest riikidest oli osalejaid mitu.

Esimese nädala veetis kogu grupp Bonnis, kus meile loengute vahendusel tutvustati lühidalt Saksamaa kohtusüsteemi, kohtunikuks saamise eeldusi ja nõudeid ning selle ametiga kaasnevat spetsiifikat, ning peamisi tsiviilõiguses kohaldatavaid põhimõtteid.

Näiteks kuulasime loenguid võla-, ühingu, pärimis-, perekonna- ja asjaõigusest. Samuti ei unustanud korraldajad ära Euroopa Liidu õigust.

Viimase osas leidsid osavõt-

jad hiljem üksmeelselt, et kuna nimetatud valdkond on kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides sama, ei ole selle õigusharu tutvustamine eraldi vajalik.

Loenguid pidasid peamiselt Bonni ja Kölni piirkonna kohtute kohtunikud aga ka õppejõud ning loengud toimusid loomulikult saksa keeles. Nii mõnigi loeng kujunes mõttevahetuseks erinevate üle meie s. t kuulajate erinevate ja Saksa õigussüsteemi vahel, sest lektorid tundsid huvi ka meie kodumaal samas valdkonna kohaldatavate põhimõtete, seadusandluse ja töökorralduse vastu.

Loengutevabal ajal toimus osalejate vahel samuti elav suhtlus eesmärgiga saada võimalikult palju teada kolleegide töökorraldusest ja õigussüsteemist ning loomulikult sooviga tutvustada oma koduriiki.

Lisaks loengutele olid korraldajad organiseerinud meile ka tutvumise Kölni ja Bonniga-käisime linnaekskursioonidel ja meil oli aega neis linnades ka omapäi ringi vaadata.

Esimese nädala lõpus s.o 05. novembril lahkus meie sõbralik grupp üksteisest, kuna algas programmi põhiosa – hospitatsioon erinevates Saksamaa kohtutes. Me sõitmise erinevatesse kohtutesse, kus me tutvusime tegeliku tööga ja töökorraldusega saksa kohtus, elasime enamasti mõne kohtuniku peres (mõned meile hulgast peatusid ka pensionaadis) ning saime loomulikult võimaluse tutvuda ka kohaliku piirkonnaga.

Kohtud, kuhu meid saadeti, olid erinevad alustades suurte linnade kohtutest nagu Berliin, München, Frankfurt, lõpetades päris väikestega nagu Worbis või

Hof. Kohapealne osa programmist kestis 12 päeva (koos sõidupäevadega).

Minul oli õnn sattuda Müncheni I Maakohtusse.

Neile, kellele Saksamaa kohtusüsteem on võõras, selgituseks, et Saksamaa õigussüsteem on oma ülehituselt veidi keerukam kui meie oma. Lisaks mitmete erikohtutele (maksukohus, sotsiaalkohus jne) arutavad seal esimese astmena tsiviilasju kaks kohtu: Amtsgericht ja Landgericht.

Esimene menetleb hagnosis hinnaga kuni 6000 eurot, teise kohtu pädevusse kuuluvad aga lisaks esimesena nimetatud kohtu otsuste esitatud kaebuste lahendamisele (s.o sisuliselt teine aste) esimese astmena ka eelnimetatud sammat ületavate nõuete menetlemine.

Landgerichtis (tõlkes maakohus) arutab esimese astmena menetletavaid asju enamasti üksikkohtunik,

Hospitatsiooniprogrammis osalejad Frankfurdis (loo autor grupi keskel). Foto: erakogu

Müncheni I Maakohus. Foto: erakogu

kuid eriti keerukaid asu ning teise astmena arutata- vaid asi 3-liikmeline koos- seis. Münchenis on üks Amtsgericht ja kaks Landgericht-i ning ka Oberlandgericht (ülemmaakohus).

Kohus, kus mina külalisena viibisin, asus 1897 valminud imposantses hoones, mille nimeks oli Justitzpalast, ning mis asus kesklinnas.

Maja oli suur ja eriti muljet- valdav oli selle fuajee- suur aatrium läbi nelja korruse, mida kroonis klaaskuppel ning raamisid trepid ja tre- pimademed. Majas olid alg- selt asunud kõik Müncheni õigusasutused, kuid nüüd olid sinna jäänud vaid tsi- viilkohtunikud ja justiitsmi- nisteeriumi osakond. Mün- cheni I maakohu kriminaal-kohtunikud asu- sid uuemas eraldiasuvas majas koos prokuratuuriga.

Tsiviilkohtunikud olid jagu- nenud nn kambritesse (kolleegium, 3-4 kohtunik- ku), mida oli kokku 36. Osa kambritest olid spetsialisee- runud: näiteks ehitusega seotud asjad, ravi ja hamba- raviga seotud asjad, liiklus- kahju asjad.

Mina olin külaliseks 34 kambri eesistujal härra Jochen Sardemannil, kellel

oli kohtunikuna töötamise staaži üle 30 aasta. Nimeta- tud kamber oli nn üldkam- ber, mistõttu nägin erisisu- liste nõuete menetlemist.

Kohtus käisin palju kuula- mas istungeid, osalesin kambri koosolekutel, tutvusi- nin üldise töökorrallusega ning lugesin läbi mitmeid toimikuid.

Üldjoontes on menetlus Sak- samaa kohtus sarnane meil kohaldatavaga ja seda just

eelkõige meie uue tsiviilkoh- tumenetluse seadustiku valguses. Menetluse kulgu jälgides üllatas meeldivalt eelkõige menetlusosaliste valmidus sõlmida kompro- misse.

Töökorralluslikust küljest oli kõige erinevam asjaolu, et istungite protokollid loeb kohtunik diktofonile ja need trükitakse hiljem. Samas olid töökohad arvutiseeritud alles aasta tagasi ja kaugtöö võimalus tekitas võõrustaja- tes kahtlusi ja hämmingut.

Loomulikult ei jätnud ma kasutamata võimalust tut- vuda suure ja ilusa Münche- ni linna ja sealsete vaata- misväärsustega.

Härra Sardemann kutsus mind nädalavahetusel kaa- sa külastama Saksamaa kõrgeimat mäetippu Zugspitzet ja Alpe ning käi- sime ka ühes Baieri salapä- rase kuninga Ludwig II ehi- tatud nn muinasjutulossis. Olen oma võõrustajatele loomulikult väga tänulik sooja ja huvitava vastuvõtu eest.

16. novembril kogunes aga kogu meie grupp Frankfur-

ti, kus toimus lõpuseminar ja vahetati kogemusi kuul- dust-nähtust. Kõik olid üldi- se hospitatsiooni korralduse- ga ning kohtadel kogetuga rahul.

Ainus, mille üle kurdeti oli koduigatsus, mis selleks ajaks kõiki vaevama oli ha- kanud. Ka Frankfurdis oli meil võimalik linnaga tutvuda nii giidi kaasabil kui ka omal käel.

Kokkuvõtteks võin vaid kin- nitada, et olen saanud koge- mustega väga rahul- oli võimalus võrrelda oma tööd ja selle korraldust mitte ainult Saksamaa pikaajaliselt sisse töötatud süsteemiga vaid ka Eesti-sarnaste suhteliselt noore demokraatiaga riikide sama valdkonnaga. Oli hea tõdeda, et mahajääjateks me end lugeda ei saa – kuigi on nii mõnedki erinevused, on need igas riigis tavaliselt välja kujunenud sealseid tavasid arvestades.

Oma saksa keelt valdavatele kolleegidele soovitan ma aga järgmisel aastal analoogse programmi pakkumise puhul kindlasti oma sooviaval- dus teele saata.

Müncheni I Maakohu kohtusaal. Foto: erakogu

KOOLITUS SAKSAMAAL—NAUDITAV NII SISULT KUI VORMILT

Ülle Raag, Tartu Maakohtu kohtunik

Korraldajast

IRZ (Deutsche Stiftung für Internationale Rechtliche Zusammenarbeit) on pika-aegse kohtunike koolituste korraldamise praktikaga. Hiljem on lisandunud koolitavatele ka advokaadid ja prokurörid.

Tahan kiita koolituste korralduslikku külge- vormiliselt valitseb siin tõeline saksa täpsus ja korrektsus, kuid korraldajate siiras inimlik soojus ja tähelepanu iga osaleja suhtes vabastab osalejad praktilistest ja olme-probleemidest ning muudab koolitusaja nauditavaks.

Korraldaja on varunud õp- pegrupile hooldaja, kelle abil sujub ka vaba aja sisustamine parimate saksa traditsioonide kohaselt- nii pubi- kultuuriga kui ka Bonni ja Kölni vaatamis-väärsustega tutvudes.

Koolitusest

12.novembrist 2.detsembrini toimus selleaastane koolitus kriminaalkohtunikele ja prokuröridele.

Olime Eestist koos Anu Ernitsaga (Viru Maakoh- tust), prokuröre meilt pol- nud. Kogu grupi 18 õppurist olid aga pooled prokurörid.

Koolituse vormiks on „hospitatsioon“, mis tähendab sissejuhatavat (1 nädal Bonnis) loengute-tsükli saksa õigusest ja menetlus- praktikast.

Seejärel lahkuvad hospitandid kahenädalasele hospitatsioonile Saksamaa erinevatesse kohtadesse

igauks vastavalt tema jaoks valitud õigusasutusse.

Vastuvõtva kohtuniku leid- mine toimub Saksa Kohtu- nike Ühingu kaudu.

Sellises formaadis on Ida – Euroopa kohtunike koolita- mine IRZ poolt toimunud aastaid.

Koolitus on oma algse idee poolest mõeldud lühemat aega töötanud kohtunikele. Ainsaks tingimuseks kooli- tusel osalejale on saksa keele valdamine.

Seekordse koolituse sisseju- hatavas osas pöörati olulist tähelepanu kriminaalmenet- luse lõpetamisele kohtueel- sel uurimisel (meil nn. ots- tarbekuse printsiibiga, KrMS § 202), ühe päeva veetsime Aacheni vanglat külastades.

Ettevalmistus koolituseks

Kui koolitus ise toimub tra- ditsiooniliselt oktoobris- novembris, siis ette- valmistus selleks algab ke- vadel.

Igal osalejale on võimalus täita küsimustikud ja anda informatsiooni selle kohta, millistele õigus- valdkondadele tahaks ta koolitusel enam tähelepanu pöörata, soovi korral esitada lausa konkreetseid küsimu- sed.

Mina teatasin näiteks, et soovin keskenduda majan- dus-kuritegude kohtulikule arutamisele, eriti nende subjektiivse külje tuvasta- misega seonduvale, aga ka seksuaalkuritegude kohtuli- kule arutamisele ja kannat- anute-tunnistajate sääst-

mise võimalusele kohtume- netluses.

Vastavalt minu huvidele oli leitud kohtunik, kes arutab majanduskuritegu- sid Dresdeni Maakohtus (Landsgericht, meie mõistes II astme kohus, kuid lahendab asju esimese instantsi- na) ja kes mind kaks nädal- lat ka võõrustas.

Juba enne koolitusele sõit- mist sain ma temalt mul- le kavandatud programmi päevade ja kellaaegade kaupa.

Tegelikuses tähendas see, et kõik need kuupäevad ja kellaajad olid erinevate kohtunikega erinevates Dresdeni kohtutes (neid on vähemalt kolm) kokku lepi-

tud, mistõttu oli mul võima- lus tutvuda erinevate kohtu- nike tööstiilidega, erinevate raskusastmetega majandus- kuritegude lahendamiskäi- kudega ja jälgida majandus- kuritegude subjektiivse külje tuvastamise kulgu.

Rohkem tähelepanu suuna- sin ka kohtuistungi kajasta- misele kohtuistungi proto- kollis.

Saadud kasust

Praktilise väljundina koh- tunikule sellelt koolituselt nimetangi just:

1) häid ideid majandus- kuritegude subjektiivse kül- je tuvastamiseks.

Saksa kohtupraktika peab võimalikuks, et kuriteo sub- jektiivse külje tuvastamine

Dresdeni Maakohus

toimubki üldjuhul kohtu poolt ühtede või teiste töendite põhjal elu-kogemuse najal tehtavate indikatiivsete järeldustena.

2) kohtu veendumuse kujunemise edasiandmist majanduskuritegude kohtuotsustes.

Kohtuotsus ei pea kujutama endast lõputut konkreetsete tõendite ristamist, vaid rohkem analüüsi ja loogilisi järeldusi, siseveendumuse kujunemise kirjeldust.

3) tunnistajate psüühilise säästmise võtete kasutamist (seksuaal-kuriteoasja näitel).

Süüdistatava ees hirmu tundvale tunnistajale turvatunde loomiseks ei põlanud kohus ühtki –kasvõi väliselt naeru-väärsena tunduvat võtet.

Oluline ei ole mitte see, kas süüdistatavast üldse mingi reaalne oht lähtub, vaid see, et tunnistaja ei pea uuesti läbi elama neid negatiivseid emotsioone, mis tal tekivad süüdistatavat nähes või et tunnistaja teab, et süüdistatav teda ei näe.

Tunnistaja peab teadma, et kohus hoolib tema turvatundest ja teeb selle heaks kõik. Selline teadmine süvendab ka ühiskonna lugupidamist kohtu ja kohtupidamise vastu.

Neil päevil arutas Dresdeni Maakohus seksuaalse väärkohtlemise ja vägistamise asja, mis läinud kevadetsuvel Eesti ajakirjanduseski kajastamist leidis (13-aastase Stephanie juhtum, kes kadus hommikul teel kooli ja kelle vabastas politsei rohkem kui kuu aega hiljem tänu tüdruku enda poolt prügikasti poetatud sedelile).

Kohtuistungil neljast päevast istusin saalis kolm

päeva (istung kestis öhtul üle kella kuue), kusjuures suure osa sellest ihuüks, olles alla kirjutanud ka vastava vande.

See protsess oli Saksamaa ajakirjanduse huvi keskmes ja kohtusaalis oli kohal rohkem kui 50 ajakirjanikku.

Kohtuistung ei olnud kinnine, kinniseks kuulutati vaid süüdistatava ja mõnede tunnistajate ütluste ajaks ja mõnede taotluste esitamise ajaks.

Minu meelest oli täiesti ebamõistlik kohtumenetluse säte, mille järgi iga taotlus esitati ja lahendati eraldi, vastavalt taotluse sisule istung kinniseks või avalikuks kuulutati ja vastavalt sellele mitme-kümnepealine rahvahulk iga mõne minuti järel kohtusaali sisse ja välja vooris (koos sellega kaasneva range turva-kontrolliga).

Kohtunikud ütlesid selle kohta ise: see on meie demokraatia – ajakirjanduse jaoks.

Saksa kolleegist

Saksa kohtunik töötab palju ja vastutustundega, tähtsaimaks töövahendiks peab ta oma mõtlemisaparaati.

Aga ei ole kahtlust, et eesti kohtunikul on paremad võimalused ja oskused arvutit ja interneti kasutada (saksa kohtuniku kodus seda võimalust vist praktiliselt pole).

Ehkki valdavas osas kohtumajades Saksamaal on oma söögikoht, on saksa kohtuniku levinuimaks lõunasöögiks võileib toimikul.

Kohtunik, kes mind võõrustas, oli iga päev tööl “kaheksast kaheksani” pluss puhkepäeval.

Päeval, mil mina Dresdenist lahkusin, avati Dresdeni Maakohus nn. lastetuba, kuhu kohtutöötajad saavad oma lapsi jätta ajaks, mil neid mujal hoida pole.

Mina sisustasin oma töövälilist aega Dresdeni arvukates kunstigaleriides, muuseumides ja näitustel, jälgisin Dresdeni Semperoperis Mozarti “Völufflööti”, käisin kahel alternatiivteatrikunsti etendusel, üks neist eksklusiivses Dresdeni Klaasimanufaktuuris, kus vaatajate silme all pannakse kokku uhiuusi Volkswageneid.

IRZ peab väga oluliseks tööväliste kontaktide loomise võimalust kohtunike vahel.

Ka minul tuli selgitada Saksa kolleegidele meie 700-aastast ajalugu, selle järke omandireformi näol ja Saksamaale ümberasunutele vara tagastamisega seonduvat, nii et välja otsiti nii Saksa entsüklopeediad kui ajalooramatud.

Kokkuvõte

Koolituse kaheks viimaseks päevaks koguneb kogu õppegrupp Frankfurti, kus toimub kokkuvõttev seminar.

Koolituse korraldaja IRZ on väga huvitatud osalejatelt saadavast tagasisidest.

Seekord oli kokkuvõtval seminaril kohal ka Saksa Kohtunike Ühingu esindaja.

Meie koolitusgrupis osalevad prokurörid rääkisid ka saksa prokuröride väga pikkadest ja tihedatest tööpäevadest, kuid kõik osalejad olid ühisel seisukohal: koolituse korraldus – hinne 5+, koolituse sisu – hinne 5.

Koolituse formaat võimaldab lisaks saksa õiguse ja menetlusega tutvumisele kõnelda osalejatel omavahel ka teiste Euroopa riikide kohtupraktikast, arutada Euroopa riikide kohtunike ja prokuröridega kohtueelse uurimise teemadel või käsitleda erinevate riikide õiguskultuurilisi küsimusi.

Kõik teadmised ei tule meile koju kätte. Et tajuda meid ümbritsevat maailma (või Euroopat) ja osata tajutat mõtestada, on kasulik ka ise kodunt eemal käia. IRZ poolt korraldatud koolitus on selleks parim kättesaadav võimalus.

DEUTSCHE STIFTUNG FÜR
INTERNATIONALE RECHTLICHE
ZUSAMMENARBEIT E.V.

ARHIVAARIDE INFOPÄEV

Maire Jürima, kohtuhaldustalituse analüütik

30. aprillil toimus Justiitsministeeriumi teise korruse saalis arhivaaride infopäev.

Kohtuhaldustalituse nõunik Taivo Kitsing demonstreeris kohalolijatele uute toimiku-kaante näidiseid, siinkirjutaja aga kõneles "Toimikute moodustamise, korrastamise ja säilitamise korrast" ning pärisnimede käänamises.

Tagasiside ankeetide põhjal jäi infopäevaga väga rahule 82% vastanutest, rahule jäi 18% ja rahulolematuid polnud ühtki. Lektoriga jäi väga rahule 82%, rahule jäi 18% ning rahulolematuid polnud.

Teemaga „Toimikute moodustamise, korrastamise ja säilitamise kord” jäi väga rahule 77%, rahule jäi 23% ning rahulolematuid polnud.

Isikunimede käänamise teemaga jäi väga rahule 41%, rahule jäi 59%, rahulolematuid polnud. 64% vastanutest soovis tulevikus regulaarset infopäeva kord aastas, 12% oodanuks seda kaks korda aastas ning sootuks erapooletuid oli 24%.

Küsimusele, missuguseid teemasid edaspidi kuulata soovitakse, toodi esile arhiivalide loetelu koostamist, uuendusi arhiivinduses, uusi seadusi, KIS-i täiendusi, digitaalset arhiveerimist.

Arhivaaride igapäevatöö probleemidena kurdeti üsna mitmes ankeedis juhtkonnapoolset leiget suhtumist.

Probleeme nähti ka informatsioonisulus – arhivaaridele unustatavat sageli kohu tööd puudutav teave

edastamata. Tehnilise külje pealt ei oldud rahul sellega, et pahatihti jäetavat arhiivi üleantavate toimikute vahel lahtisi dokumente (vastatud mitmel korral).

Mõnes kohtumajas aga ei antavat siimaani kohtutoimikuid arhiivi üle nimekirja alusel.

Probleeme tekitab ruumikitsikus ja jõustumismärke puudumine vanadel avaliku arhiivi antud lahenditel.

Rahul ei oldud kohtuarhiivis säilitatavatest täietoimikutest tuleneva täiendava töökoormusega.

Küsimusele, mida võiks muuta või mis häirib teiste ametnike töökorralduses, vastati kahjuks, et soovida jätkvat toimikute vormistamine.

Rahul ei oldud ka toimikute arhiivi üleandmise praktikaga. Mõne vastaja arvates aga ei aktsepteerita tema töökohas piisavalt "Arhiivieeskirja".

Justiitsministeeriumilt

oodatakse eelkõige kohtuametikute koolitamist kohtutoimikute vormistamise ja üleandmise küsimustes (vastatud mitmel korral). Ühe arhivaari arvates tuleks aga vähendada tsiviiltoimikute säilitustähtaegasid.

Infopäeva üldisest õhustikust rääkides võib öelda, et see oli üdini positiivne. Inimesed kuulasid hoolega ning tahtsid osa saada nii vanadest tõdedest kui ka võimalikest uuendustest.

Lisaks põhiteemadele arutati päeva teisel poolel jooksvaid küsimusi ning vesteldi üleskerkinud probleemidest.

Kuna kõlama jäi mõte, et toimikute moodustamise erisusi peaksid lisaks arhivaaridele une pealt teadma ka istungisekretärid ja referendid (ega kantselei juhtajalegi see mööda külge maha jookseks), otsustati, et täiendavad loengusarjad jätkuvad kohtutes.

Vaatamata igati õnnestu-

nud infopäevale jäid tagasiside ankeete lugedes hinge kriipima mõned küsimused, mida siinkohal esitada tahaks. Tähelepanelik lugeja võiks eelnenud vastuste kokkuvõttele veel kord pilgu peale heita. No teeb ju kurvaks?

Lugupeetud kohtudirektor, kas see on Sinu arhivaar, kes end tõrjutuna tunneb? Austatud kantseleijuhataja, kas Sina ignoreerid "Arhiivieeskirja"?

Ilmselt pole me eriti juurelnud selle üle, mis saaks siis, kui armas arhivaar hõlmad vöö vahele paneks ja lihtsalt minema marsiks. Siis alles ehk aduksime, et arhiiv on kohtu süda, et ühe organismi toimimiseks peab süda täiesti töökorras olema.

Oma põgusa ülevaate lõpetaks aga rõõmsamate nootidega. Nimelt vastas teie maja arhivaar, et tal pole ainsatki probleemi, et ta on rahul nii oma töö kui ka juhtkonnapoolse suhtumisega. On ju tore seda kuulda?

EV JUSTIITSMINISTEERIUMI
KOHTUHALDUSTALITUSE
INFOLEHT

EV Justiitsministeerium
Kohtute osakond
Kohtuhaldustalitus
Tõnismägi 8
10119 Tallinn

Toimetaja: Age Värv
Tel: 680 3110
Faks: 680 3101
E-post: age.varv@just.ee

Kaastööd infolehele on oodatud
e-posti adressil
age.varv@just.ee

EESTI VABARIIGI
KOHTUD
INTERNETIS:
WWW.KOHUS.EE

**KOHTU-
INFOSÜSTEEM
(KIS)**

**Kõigi KIS-iga seonduvate
küsimustega palume pöörduda
IT-abi poole**

**Telefon: 6 113 113
e-posti aadress:
it-abi@just.ee**

Kas soovid teada rohkem
võrdse kohtlemise regulatsioonist
Euroopas ja Eestis?

Tee seda veebis!
www.iom.fi/elearning

E-õppe vahend kohtunikele, prokuröridele ja teistele spetsialistidele

TÄPSUSTUS

Amicus Curiae käesoleva aasta esimese numbri (jaanuar 2007) ilmumise ajaks ei olnud lõplikult täpsustunud 2006. aasta kohtuasjade koondarvud.

Seetõttu seisab infolehes, et eelmisel, st 2006. aastal saabus esimese astme kohtutele lahendamiseks kokku **42672** tsiviilasja ja maakohututel kulus tsiviilasjade lahendamiseks keskmiselt **202** päeva.

2006. aasta õigetes ja täpsetes arvudes on kokkuvõttes „Eesti Vabariigi I ja II astme kohtute statistilised menetlusandmed 2006. aastal“, mis asub aadressil:

<http://www.kohus.ee/10925>,

ja mille kohaselt saabus maakohututesse lahendamiseks **42141** tsiviilasja ning keskmiselt lahendatakse tsiviilasju I astmes **175** päeva jooksul.